

ESTEZET
L. dz. 1462/42

New York, dn. 22 września, 1942 r.

NOTATKA

zastępująca raport org. za czas
od 1 sierpnia do 15 września, 1942.

1467

I. Schemat organizacyjny.

1. Centrala Ekspozytury.

a. Wydział Studjów.

Dn. 27-go.VIII.42 przybył Pan SWORAKOWSKI, Witold i objął referat bałtycki.

Dn. 1.IX.b.r. objął referat ukraiński Dr. LICHTENSZTUL Jozef po likwidacji biura prof. Jędrzejewskiego.

b. Wydział Wywiadowczy.

Dn. 10.IX. b.r. wyjechał por.mar.Rewkiewicz do Meksyku. Zadania udzielone mu na Meksyk przedstawione zostały za L.dz. 1405/42.

c. Biuro prof. Jędrzejewskiego.

Z dn. 1.IX.b.r. zlikwidowane. Protokół likwidacyjny przekazany Centrali. Inwentarz przejęty przez Ekspozyturę.

d. Wydział Administracyjny.

Bez zmian.

2. Placówki.

Placówka "Mandan" - Detroit - bez zmian. Wobec przydzielenia do agencji konsularnej w Detroit budżetu i maszynistki oraz zakończenia wstępnych prac organizacyjnych, liczę się, iż "Peowiak" będzie mógł więcej czasu poświęcić na pracę dla Ekspozytury i szkolenie "Bończy".

Placówka "Magellan" - Pittsburgh. Kierownik placówki w okresie sprawozdawczym wytypował sobie 4 nowe kontakty, które jeszcze przepracowuje. Z tego dwa kontakty są w Cleveland, jeden w Pittsburghu i jeden w Youngstown.

Kierownik placówki pogłębił stosunki w kołach słowackich i chorwackich. Stosunki z Konsulem Sztarkiem nadal dobre.

Placówka "Mackenzie" - Buffalo. Bez zmian - nieczynna.

Placówka "Mackay" - Chicago. Kierownik placówki w okresie sprawozdawczym rozszerzył dość znacznie zasięg swych kontaktów.

Z posiadanych informatorów wytypował 6 nowych na informatorów stałych. Nawiązał bliski kontakt z polską organizacją społeczną pod nazwą Polskie Biuro Informacyjne w Milwaukee które subsydiuje drobnymi sumami i które dostarcza mu ciekawych informacji z tego terenu /Milwaukee jest jednym z najważniejszych środowisk niemieckich/

Posiada dostęp do kół czeskich, kleru białoruskiego, ma możność obserwacji sfer komunistycznych. Są zaczątki dostępu do sfer niemieckich. Jest bardzo blisko z sferami kierowniczymi Kongresu Słowiańskiego oraz ze sferami polskich związków /oddziały polsko-amerykańskie związków zawodowych/. - Również ma dobry dostęp do sfer kierowniczych Rady Polonji.

Placówka "Magog" - Washington. Bez zmian.

Placówka "Magdalen" - Bez zmian - nieczynna.

Placówka "Madame" - Washington. Z dn. 15-go.IX.b.r. Karpinski przechodzi na wysokie stanowisko w Amerykańskim "Office of War Information". W związku z tym placówka prawdopodobnie przestanie istnieć i trzeba będzie się rozglądać za innym eksponentem w Washingtonie.

Karpinski obiecał dalszą współpracę jako informator ideowy, przyczem zaznaczam, iż po objęciu stanowiska jego możliwości będą znacznie większe.

Placówka "Manchester" - Ottawa. Zorganizowana z dn. 15.VIII.b.r. Instrukcja organizacyjna dla placówki w załączeniu /zał.No.1. Tymczasowy kierownik kpt.ss.Birkenmayer, pseudonim "Burmistrz" w czasie swego pobytu w Londynie przedstawi wniosek na powierzenie mu stałego kierownictwa.

Placówka "Salvador" - Buenos Aires. Kierownik placówki "Steffal" wrócił w pierwszych dniach sierpnia, b.r. do Buenos Aires. W okresie sprawozdawczym starał się nawiązać nowe kontakty informacyjne i towarzyskie. Największe trudności ma "Steffal" z kierownikami placówki "San Antonio" i "Sambrerete", którzy nie potrafią opanować terenu swego i znaleźć odpowiednich informatorów.

"Steffal" wyjechał w początku września, b.r. do Chile dla usprawnienia prac placówki "Sinalca". W okresie sprawozdawczym dostarczył "Steffal" meldunek sytuacyjny z Argentyny, kilka meldunków wywiadowczych i kontr-wywiadowczych. Ogólne wrażenie - zmniejszona wydajność pracy i mała umiejętność opanowania drobnych trudności.

Placówka "Sabanilla" - Rio de Janeiro. Kierownik placówki Jankowski nie dostarczył jeszcze raportu org. za miesiąc sierpień tak, że trudno mi opisać rozwój organizacyjny placówki. Otrzymałem z placówki "Sabanilla" kilka drobnych meldunków K.W. oraz meldunki sytuacyjne i wojskowe, o przeciętnej wartości.

Placówka "Sinalca" - Santiago de Chile. Kierownik placówki nawiązał już kontakty i stosunki towarzyskie z wydawcami, redaktorami i dziennikarzami prasy miejscowej w Santiago. Poza-tem posiada też już kontakty w policji, żandarmerji, sferach politycznych i społecznych. Stosunki te i znajomości rozwija i pogłębia. Wykaz jego sieci przedstawię w następnym raporcie org. Placówka ta, zdaniem "Steffala" rokuje jaknajlepsze nadzieje w najbliższej przyszłości.

W ciągu miesiąca sierpnia, b.r., zaistniał ostry zatarg pomiędzy posłem Mazurkiewiczem a kierownikiem placówki na tle wyraźnie wrogiego wystąpienia p. Mazurkiewiczowej, /Uruguayka, nie mówi po polsku/, przeciwko kierownikowi placówki /anonimy, opowiadania plotek cudzoziemcom i t.p./. Poseł Mazurkiewicz chciał zwolnić kierownika placówki z pracy w Poselstwie. Narazie udało się "Steffalowi" nieporozumienie zażegnać i kierownik placówki pozostaje nadal w Poselstwie w charakterze prywatnego sekretarza, posła M. - Pokrywka ta jest kierownikowi placówki koniecznie potrzebna, gdyż ułatwia mu zawieranie znajomości i stosunków towarzyskich. - Myślę że "Steffal" w czasie swego pobytu w Chile usunie powstałe nieporozumienia.

Placówka "San Antonio" w Buenos Aires. Kierownik placówki zaczyna wgrzyzać się w teren. Nawiązał kontakty w redakcji "Argentisches Tageblatt" i wśród dziennikarzy żydowskich. Ponadto zrobił znajomości w kołach ukraińskich i niemieckich.

Placówka "Sambrerete" - Montevideo. Kierownik placówki w okresie sprawozdawczym nie wykazał się jeszcze żadnymi pozytecznymi wynikami pracy.

Placówka "Salta" - Rio de Janeiro. Nie otrzymałem dotychczas raportu org. od kierownika placówki, który poleciłem mu przedstawić wraz z wykazem swoich kontaktów. Kierownik placówki przedstawił w okresie sprawozdawczym meldunek o sytuacji w Brazylii, który niestety jeszcze jest potraktowany po dziennikarskumimo wysłanych mu zarządzeń. Poza-tem otrzymałem kilka meldunków K.W. naogół dobrych. Ponieważ "Spryciarz" nadesłał obszerniejsze wyjaśnienie swej sytuacji, w stosunku do Anglików, możliwości etc. w ostatniej chwili przed wyjazdem, zreferuję jego sprawę ustnie.

II. Sieć informatorów.

Centrala Ekspozytury.

Agenci 5004, 5017, 5019, 5020, 5021 i 5022. Poza-tem agent pseudonim "Mazur" który wykonuje zadania K.W. poza opracowywaniem prasy żydowskiej.

Agent 5019. - Radziwiłk. Stracił wszystkie możliwości zarobkowe i wycofał się z firmy w której miał udział. Zamierzam go ewentualnie użyć w Brazylii, jednak dopiero po przyjeździe Pawłowicza.

Kontakty prof. Jędrzejewskiego.

Będzie utrzymywany nadal kontakt bezpośredni z następującymi informatorami prof. Jędrzejewskiego: 5003 i 5004.

Mamy możliwości bezpośredniego kontaktu również z agentami 5001, 5007, 5011 i ewentualnie 5002, w razie potrzeby.

Co do innych możnaby w razie ważnej potrzeby użyć pośrednictwa prof. Jędrzejewskiego; proszę narazie kontakty 5001, 5002, 5005 i 5006 traktować jako nieczynne. Proszę o skreślenie informatorów 5008, 5009, 5010 i 5014.

Placówka Mandan.

Podtrzymano kontakt z agentem 5051 i 5052.

Placówka Magellan.

Podtrzymano kontakt z agentem 5054, 5055, 5056, 5057 i 5060.

Placówka Mackay.

Podtrzymano kontakty z agentem 5254, 5255, 5257. Mianowano agentami stażymi następujących informatorów:

Informator 5252 - Włodzimierz SKŁODOWSKI - obyw. Polski, prof. Uniwersytetu de Paul w Chicago, urzędnik Ministerstwa Oświaty w Londynie. Opracowuje sprawy kleru i zakonów oraz odcinek czeski. Mieszka od szeregu lat w Chicago.

Agent 5253 - Halina Kattelbach, z domu Majewska, obywatelka amerykańska, pracuje na stacji radiowej WGES, w Chicago.

Agent 5260 - Stanisław PUŁASKI, obywatel amerykański, adwokat. Kandydat na stanowisko "probation judge" z ramienia partji republikańskiej. Gorący patriota polski. Posiada kontakty wśród Ukraińców.

Agent 5261 - Jan KUDEŁKA, obywatel amerykański, wielki patriota, stary członek PPS, zamieszkały od wielu lat w Stare Wybitny działacz wśród polskich organizacji robotniczych, członek zarządu Polsko-Amerykańskiej Rady Robotniczej. Podjął się obserwacji komunistów polskich i Międzynarodowego Związku Robotniczego. Będzie również informował o akcji Kongresu Wszechsłowiańskiego w Chicago.

Agent 5262 - Leon KUBIK, obywatel amerykański, dobry Polak który spędził szereg lat w Polsce w Bielsku. Obecnie jest prokurentem czeskiego koncernu SOKOL. Posiada dobre stosunki wśród Czechów i bywa na ich zebraniach politycznych gdzie będzie prowadził obserwację.

Agent 5263 - Ks. Sawlewicz, obywatel polski, uchodźca, pochodzenia białoruskiego. Podjął się obserwacji ruchu Białorusinów oraz działalności unijnej Benedyktynów czeskich w Lisle.

Placówka Madame.

Agent 5015 - kierownik placówki.

Placówka Magog.

Agent 5017 - kontakt towarzyski kierownika placówki.

Placówka Salvador.

Agent 5151 - pseudonim "Myszkowski, wrócił z Brazylii, gdyż nie znalazł tam możliwości urzędzenia się i zaczął ponownie pracować w Buenos Aires.

Agent 5156 - z agentem kontakt podtrzymany.

Placówka Sabamilla.

Agent 5153 - kierownik placówki. Podtrzymano kontakt z agentami 5185, 5186, 5187, 5188 i 5189.

Placówka Sinalca.

Agent 5154 - kierownik placówki. Podtrzymano kontakt z agentami 5170, 5171.

Placówka San Antonio. Agent 5152 - kierownik placówki.

Placówka Salta - 1315. Kierownik placówki. Sieć placówki jeszcze nieznana.

III. Opanowanie terenu i zamierzenia jak w raporcie org, za miesiąc czerwiec i lipiec.

Szef Ekspozytury:

Sadwik

Załącznik.